

ΑΝΩΤΑΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΚΥΠΡΟΥ
ΑΝΑΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ

(ΣΥΝΕΚΔΙΚΑΖΟΜΕΝΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΑΡ. 740/11, 891/11, 892/11, 893/11, 927/11, 928/11, 930/11, 931/11, 960/11, 963/11, 964/11, 966/11, 996/11, 997/11, 998/11, 999/11, 1028/11, 1029/11, 1031/11, 1032/11, 1033/11, 1034/11, 1035/11, 1036/11, 1040/11, 1048/11, 1051/11, 1087/11, 1150/11, 1163/11, 1186/11, 1187/11, 1191/11, 1205/11, 1206/11, 1276/11, 1287/11, 1310/11, 1364/11, 1540/11, 1612/11, 1681/11, 1710/11, 114/12, 556/12, 563/12, 564/12, 587/12).

7 Οκτωβρίου, 2014.

ΕΝΩΠΙΟΝ: ΝΙΚΟΛΑΤΟΥ, Π., ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ, ΝΑΘΑΝΑΗΛ, ΠΑΜΠΙΑΛΛΗ, ΠΑΣΧΑΛΙΔΗ,
ΠΑΡΠΑΡΙΝΟΥ, ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ, ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ, ΛΙΑΤΣΟΥ και ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ, Δ.Δ.

(Υπόθεση αρ. 740/11)

ΜΑΡΙΑ ΚΟΥΤΣΕΛΙΝΗ-ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ,

Αιτήτρια

και

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΕΣΩ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση αρ. 891/11)

ΓΙΑΝΝΟΣ ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ ΩΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΤΟΥ
ΑΠΟΒΙΩΣΑΝΤΟΣ ΝΙΚΟΥ ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗ,

Αιτητής και

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΕΣΩ

1. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ,
2. ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση αρ. 892/11)

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΣΥΡΙΜΗΣ,

Αιτητής

και

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΕΣΩ

1. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ,
2. ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ,

Καθ' ων η αίτηση. _____

(Υπόθεση αρ. 893/11)

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΤΟΥΛΟΥΡΑΣ,

Αιτητής

και

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΕΣΩ

1. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ,
2. ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ,

Καθ' ων η αίτηση. _____

ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ,

(Υπόθεση αρ. 927/11)

και

Αιτητής

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΕΣΩ
ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ,

Καθ' ων η αίτηση. _____

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ,

(Υπόθεση αρ. 928/11)

και

Αιτητής

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΕΣΩ
ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ,

Καθ' ων η αίτηση. _____

ΑΝΔΡΕΑΣ Ι. ΘΕΟΔΟΣΙΟΥ,

(Υπόθεση αρ. 930/11)

και

Αιτητής

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΕΣΩ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ,
1. ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ,

Καθ' ων η αίτηση. _____

ΙΑΚΩΒΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ,

(Υπόθεση αρ. 931/11)

και

Αιτητής

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΕΣΩ 1. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ, 2.
ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση αρ. 960/11)

ΚΩΣΤΑΣ ΠΕΤΡΙΔΗΣ,

Αιτητής

και

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΕΣΩ
ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ,

Καθ' ων η αίτηση.

_____

ΑΝΔΡΕΑΣ ΣΠΥΡΙΔΑΚΗΣ,

(Υπόθεση αρ. 963/11)

Αιτητής και

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΕΣΩ, ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗ,

Καθ' ων η αίτηση.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΕΤΣΑΣ,

(Υπόθεση αρ. 964/11)

Αιτητής και

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΕΣΩ, ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗ,

Καθ' ων η αίτηση.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΜΙΟΣ,

(Υπόθεση αρ. 966/11)

Αιτητής και

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΕΣΩ, ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗ,

Καθ' ων η αίτηση.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΟΞΙΝΟΣ,
Αιτητής

(Υπόθεση αρ. 996/11)

και

ΑΡΧΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΚΥΠΡΟΥ,

Καθ' ων η αίτηση.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΣΩΣΕΙΛΟΣ,

(Υπόθεση αρ. 997/11)

Αιτητής

και

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΕΣΩ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗ,

Καθ' ων η αίτηση.

ΚΩΣΤΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ,

(Υπόθεση αρ. 998/11)

Αιτητής

και

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΕΣΩ, ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗ,

Καθ' ων η αίτηση.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΛΙΩΤΗΣ,

(Υπόθεση αρ. 999/11)

Αιτητής

και

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΕΣΩ, ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ,

Καθ' ων η αίτηση.

_____

ΛΟΥΚΑΣ ΙΑΤΡΟΥ,

(Υπόθεση αρ. 1028/11)

Αιτητής

και

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΕΣΩ, ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ,

Καθ' ων η αίτηση.

_____

ΑΘΑΝΑΣΗΣ ΧΡΙΣΤΟΦΗ,

(Υπόθεση αρ. 1029/11)

Αιτητής

και

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΕΣΩ
ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ,

Καθ' ων η αίτηση.

_____

ΓΙΑΝΝΗΣ ΛΟΥΤΣΙΟΥ,

(Υπόθεση αρ. 1031/11)

Αιτητής

και

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΕΣΩ
ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗ,

Καθ' ων η αίτηση. _____

ΑΝΔΡΕΑΣ ΜΑΥΡΕΣΗΣ,

(Υπόθεση αρ. 1032/11)

Αιτητής

και

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΕΣΩ, ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗ,

Καθ' ων η αίτηση. _____

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ,

(Υπόθεση αρ. 1033/11)

Αιτητής

και

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΕΣΩ, ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗ,

Καθ' ων η αίτηση. _____

ΑΝΔΡΕΑΣ ΣΕΡΓΙΟΥ,

(Υπόθεση αρ. 1034/11)

Αιτητής

και

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΕΣΩ, ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗ,

Καθ' ων η αίτηση. _____

(Υπόθεση αρ. 1035/11)

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΤΣΟΛΑΚΗΣ,

Αιτητής

και

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΕΣΩ, ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗ,

Καθ' ων η αίτηση. _____

(Υπόθεση αρ. 1036/11)

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ,

Αιτητής

και

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΕΣΩ, ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗ,

Καθ' ων η αίτηση.

_____

(Υπόθεση αρ. 1040/11)

ΚΩΣΤΑΣ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ,

Αιτητής

και

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΕΣΩ, ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ,

Καθ' ων η αίτηση.

_____

(Υπόθεση αρ. 1048/11)

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΑΜΠΡΙΑΝΟΥ,

Αιτητής

και

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΕΣΩ

1. ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ,

2. ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ,

3. ΓΕΝΙΚΗΣ ΛΟΓΙΣΤΡΙΑΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ,

Καθ' ων η αίτηση.

_____

(Υπόθεση αρ. 1051/11)

ΛΟΙΖΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ,

Αιτητής

και

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΕΣΩ, ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση αρ. 1087/11)

-
1. ΑΝΔΡΕΑΣ ΧΑΜΠΙΑΚΗΣ,
  2. ΙΩΑΝΝΗΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ,
  3. ΚΛΑΙΛΙΑ ΣΟΥΡΜΕΛΗ-ΣΚΟΤΕΙΝΟΥ,
  4. ΜΙΧΑΛΑΚΗΣ ΙΕΡΕΙΔΗΣ,

Αιτητές

και

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΕΣΩ, ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση αρ. 1150/11)

ΜΑΡΙΟΣ ΑΝΔΡΕΟΥ,

Αιτητής

και

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΕΣΩ, ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση αρ. 1163/11)

ΝΤΙΝΟΣ ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ,

Αιτητής

και

1. ΑΡΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ ΚΥΠΡΟΥ,
2. ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΜΕΣΩ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση αρ. 1186/11)

ΜΙΧΑΛΑΚΗΣ ΣΑΒΒΑ,

Αιτητής

και

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΕΣΩ, ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση αρ. 1187/11)

ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΥΛΑΚΗΣ,

Αιτητής

και

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΕΣΩ
ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ,

Καθ' ων η αίτηση.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΡΟΚΟΠΟΥ,
και
ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΕΣΩ, ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗ,
Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση αρ. 1191/11)

Αιτητής

ΦΛΟΥΡΗΣ ΦΛΟΥΡΚΑ,
και
ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΕΣΩ, ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗ,
Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση αρ. 1205/11)

Αιτητής

ΚΥΡΙΑΚΗ ΛΟΥΚΑΙΔΟΥ,
και
ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΕΣΩ, ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗ,
Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση αρ. 1206/11)

Αιτήτρια

ΧΡΙΣΤΑΚΗΣ ΠΑΠΑΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ,
και
ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΕΣΩ, ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗ,
Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση αρ. 1276/11)

Αιτητής

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΕΣΩ 1. ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ, 2. ΓΕΝΙΚΟΥ
ΛΟΓΙΣΤΗ,
Καθ' ων η αίτηση.

Καθ' ων η αίτηση.

ΦΩΤΗΣ ΣΑΒΒΙΔΗΣ,
και

(Υπόθεση αρ. 1287/11)

Αιτητής και

1. ΑΡΧΗ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ.
2. ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΕΣΩ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΚΑΙ/Η ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗ,

Καθ' ων η αίτηση.

ΝΙΚΟΛΑΣ ΙΩΑΝΝΟΥ,
και

(Υπόθεση αρ. 1310/11)

Αιτητής

και

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΕΣΩ 1. ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ, 2. ΓΕΝΙΚΗΣ
ΛΟΓΙΣΤΡΙΑΣ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση αρ. 1364/11)

ΓΙΑΝΝΟΣ ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ, ΩΣ
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΤΟΥ ΑΠΟΒΙΩΣΑΝΤΟΣ ΝΙΚΟΥ
ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗ,

Αιτητής

και

ΑΡΧΗ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση αρ. 1540 /11)

ΣΤΕΛΙΟΣ ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ,

Αιτητής

και

1. ΑΡΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ ΚΥΠΡΟΥ,
2. ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ ΑΗΚ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση αρ. 1612/11)

ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΙΔΕΡΑΣ,
Αιτητής

και

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΕΣΩ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση αρ. 1681/11)

ΣΑΒΒΑΣ ΣΕΡΓΙΔΗΣ,
Αιτητής

και

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΕΣΩ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση αρ. 1710/11) ΔΡ.

ΝΙΚΟΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ,

Αιτητής και

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΕΣΩ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗ,

Καθ' ων η αίτηση.

ANNA ΑΣΗΚΑΛΗ,
ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΕΣΩ ΓΕΝΙΚΗΣ ΛΟΓΙΣΤΡΙΑΣ,
Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση αρ. 114/12)

Αιτήτρια και

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ,
ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΕΣΩ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗ,
Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση αρ. 556/12)

Αιτητής και

ΠΕΤΡΟΣ ΚΑΡΕΚΛΑΣ,
ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΕΣΩ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ,
Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση αρ. 563/12)

Αιτητής και

ΛΑΖΑΡΟΣ ΣΑΒΒΙΔΗΣ,
ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΕΣΩ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ,
Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση αρ. 564/12)

Αιτητής και

ΓΛΑΥΚΟΣ ΚΑΡΙΟΛΟΥ,
ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ,
Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση αρ. 587/12)

Αιτητής

και

ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ,

Καθ' ων η αίτηση.

Για τους Αιτητές στις 891/2011, 892/2011, 893/2011, 930/2011, 931/2011 και 1364/2011.: Π. Πολυβίου με Λ. Αρακελιάν και Μ. Αντωνίου (κα.).

Για τους Αιτητές στις 1540/2011 και 114/2012: Μ. Ιεροκηπιώτου (κα.) με Μ. Τριανταφυλλίδου (κα.) για Α. Τριανταφυλλίδη.

Για τους Αιτητές στις 963/2011, 964/2011, 966/2011, 996/2011, 997/2011, 998/2011, 1087/2011, 1150/2011, 1163/2011, 1191/2011, 1287/2011, 1612/2011, 1681/2011, 1710/2011 και 556/2012: Α.Σ. Αγγελίδης με Σ. Αγγελίδη.

Για τους Αιτητές στις 999/2011, 1028/2011, 1029/2011, 1040/2011, 1051/2011, 1186/2011, 563/2012, 564/2012 και 587/2012: Χρ. Χριστοφίδης με Γ. Βαλιαντή για Λ. Παπαφιλίππου. Για τους Αιτητές στις 960/2011, 1031/2011, 1032/2011, 1033/2011, 1034/2011, 1035/2011, 1036/2011, 1205/2011, 1206/2011: Α. Μαρκίδης με Π. Παναγιώτου.

Για την Αιτήτρια στην 740/2011: Αχ. Αιμιλιανίδης.

Για τον Αιτητή στην 1048/2011: Αλ. Ευαγγέλου με Μ. Φράγκου (κα.).

Για τους Αιτητές στις 927/2011, 928/2011 και 1187/2011: Α. Παπαχαραλάμπους.

Για τους Αιτητές στις 1276/2011 και 1310/2011: Μ. Καλλιγέρου (κα.).

Για τους Καθ'ων η αίτηση 1 στην 1163/2011 και 1540/2011: Ε. Μιχαήλ (κα.) με Μ. Γιωρκάτζη (κα.) για Ιωαννίδης και Δημητρίου.

Για τους Καθ'ων η αίτηση 2 στην 1163/2011: Μ. Λοΐζου (κα.) για Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας.

Για τους Καθ'ων η αίτηση 1 στην 1287/2011: Ν. Χατζηιωάννου (κα.).

Για τους Καθ'ων η αίτηση 2 στην 1287/2011: Μ. Λοΐζου (κα.) για Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας.

Για τους Καθ'ων η αίτηση στην 1364/2011: Ν. Χατζηιωάννου (κα.).

Για τους Καθ'ων η αίτηση στην 587/2012: Ν. Κλεάνθους (κα.) για Χρ. Τριανταφυλλίδη.

Για τους Καθ'ων η αίτηση στην 996/2011: Μ. Σπανού (κα.).

Για τους Καθ'ων η αίτηση στις υπόλοιπες προσφυγές: Μ. Λοΐζου (κα.) για το Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας.

Α Π Ο Φ Α Σ Η

-

ΠΑΜΠΑΛΛΗΣ, Δ.: Η προστασία του δικαιώματος σύνταξης είναι το αντικείμενο της υπό εξέταση υπόθεσης. Υπό κρίση τίθεται η επιβληθείσα, μετά από ανάλογη νομοθετική ρύθμιση, μείωση στο καταβαλλόμενο ποσό σύνταξης.

Στις 6 Μαΐου 2011 θεσπίστηκε ο περί Συντάξεων Κρατικών Αξιωματούχων (Γενικές Αρχές) Νόμος του 2011, Ν.88(Ι)/2011 (ο «Νόμος»), σύμφωνα με τον οποίο συνταξιούχος του δημοσίου που αναλαμβάνει οποιοδήποτε λειτούργημα, αξίωμα ή θέση, από την οποία λαμβάνει μισθό ή αντιμισθία ή αποζημίωση από τη Δημοκρατία ή άλλο νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου ή οργανισμό, η σύνταξη του θα μειώνεται, αναλόγως της πιο πάνω αντιμισθίας ή χορηγίας που του παραχωρείται από τη Δημοκρατία.

Ως αποτέλεσμα αυτής της νομοθετικής ρύθμισης και των επακολουθεισών μειώσεων στις καταβληθείσες προς τους αιτητές συντάξεις, καταχωρήθηκαν οι παρούσες προσφυγές οι οποίες συνεκδικάζονται.

Να επισημάνουμε κατ'αρχάς, ότι η υπό αναφορά νομοθετική ρύθμιση, όπως εξάλλου προκύπτει και από την αιτιολογική έκθεση και τις συνακόλουθες θέσεις που αναπτύχθηκαν τόσο από το Υπουργείο Οικονομικών όσο και από τις συζητήσεις στη Βουλή, ήταν αποτέλεσμα της ανάγκης για εκσυγχρονισμό των συστημάτων συνταξιοδότησης των κρατικών αξιωματούχων και της εξάλειψης του φαινομένου των πολλαπλών συντάξεων και παροχών σε κάθε αξιωματούχο.

Τούτου δοθέντος καθίσταται έκδηλο ότι εξυπηρετείται ένας ευρύτερος σκοπός, που δεν είναι άλλος παρά η θεσμική και οικονομική αναδιάρθρωση και εξυγίανση των δημοσίων οικονομικών και επιπροσθέτως, η συμμόρφωση της Δημοκρατίας προς τις ευρωπαϊκές υποχρεώσεις της ώστε να επιτευχθεί ο απώτερος στόχος για μείωση του κρατικού μισθολογίου.

Η ανάγκη για οικονομική εξυγίανση και η προσφερόμενη δυνατότητα στο κράτος να ενεργεί προς το σκοπό αυτό συζητήθηκε και αναλύθηκε στην πρόσφατη απόφαση της Ολομέλειας στις [Υποθ. αρ.1480/11 κ.ά. Χαραλάμπους ν. Δημοκρατίας κ.ά. ημερ. 11 Ιουνίου 2014](#), όπου εξετάστηκε η συνταγματικότητα νομοθεσίας που επέβαλλε τη μείωση απολαβών των δημοσίων υπαλλήλων με τη μορφή της έκτακτης εισφοράς. Η δυνατότητα αυτή του κράτους μπορεί να ασκηθεί, όπως αποφασίστηκε υπό κάποιες προϋποθέσεις. Παρατηρείται συναφώς μια προσπάθεια νοικοκυρέματος των οικονομικών του κράτους. Τίθεται το

ερώτημα σε ποιο βαθμό τούτο μπορεί να γίνει όταν μια τέτοια ενέργεια, αναπόδραστα θα επηρεάσει υφιστάμενα δικαιώματα, των υποκειμένων δικαίου, όπως οι αιτητές.

Στις 48 υπό εξέταση υποθέσεις οι αιτητές θα μπορούσαν να διαχωριστούν σε δυο κατηγορίες. Υπάρχει ο μεγαλύτερος αριθμός που ήταν υφιστάμενοι συνταξιούχοι και ταυτοχρόνως αξιωματούχοι, σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 2 του Νόμου, κατά το στάδιο θέσπισης του συγκεκριμένου νόμου ήτοι στις 6 Μαΐου 2011.

Υπάρχει επίσης μια άλλη κατηγορία αιτητών οι οποίοι ενώ ήταν μόνο συνταξιούχοι κατά την πιο πάνω ημερομηνία (6 Μαΐου 2011), κατέστησαν αξιωματούχοι στη συνέχεια.

Θα μας απασχολήσει κατ'αρχήν το προβαλλόμενο από τους αιτητές στις προσφυγές 966/2011, 1205/2011, 1206/2011 ότι η περίπτωση τους δεν καλύπτεται από τις πρόνοιες του Νόμου.

Ο αιτητής στην προσφυγή 966/2011, εργοδοτείται ως Διευθυντής της Εργατικής Υπηρεσίας των Συνεργατικών Εταιρειών.

Στην περίπτωση των αιτητών στις προσφυγές 1205/2011 και 1206/2011 οι οποίοι εργοδοτούνται με σύμβαση ως προξενικοί λειτουργοί, έγινε εισήγηση ότι η εργοδότηση τους με σύμβαση δεν εμπίπτει στη νομοθετική ρύθμιση.

Η εισήγηση αυτή δεν μας βρίσκει σύμφωνους, καθότι στο άρθρο 2 του Νόμου, στον ορισμό «λειτουργήμα ή αξίωμα ή θέση» αναφέρεται ότι:

«λειτουργήμα ή θέση», σημαίνει οποιοδήποτε ... ή θέση για το οποίο ο μισθός ή αντιμισθία ή αποζημίωση ή χορηγία καταβάλλεται από τη Δημοκρατία ή νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου ή οργανισμό δημοσίου δικαίου ....»

Συναφώς δεν μπορεί να ευσταθήσουν οι προβληθείσες ενστάσεις περί μη ένταξης στις πρόνοιες του Νόμου και θα εξεταστεί η ουσία του θέματος μαζί με το σύνολο των υπολοίπων υποθέσεων.

Οι αιτητές επικαλούνται, ως την κύρια νομική βάση της επιχειρηματολογίας τους, την προστασία που προσφέρεται από το Άρθρο 23 (1), (2) και (3) του Συντάγματος. Το εν λόγω Άρθρο προνοεί:

«ΑΡΘΡΟΝ 23.

1. Έκαστος, μόνος ή από κοινού μετ' άλλων, έχει το δικαίωμα να αποκτά, να είναι κύριος, να κατέχει, απολαύη ή διαθέτη οιασδήποτε κινητήν ή ακίνητον ιδιοκτησίαν και δικαιούται να απαιτή τον σεβασμόν του τοιούτου δικαιώματος αυτού.

Το δικαίωμα της Δημοκρατίας επί των υπογείων υδάτων, ορυχείων και μεταλλείων και αρχαιοτήτων διαφυλάσσεται.

2. Στέρησις ή περιορισμός οιασδήποτε τοιούτου δικαιώματος δεν δύναται να επιβληθή ειμή ως προβλέπεται υπό του παρόντος άρθρου.

3. Η άσκησις τοιούτου δικαιώματος δύναται να υποβληθή διά νόμου εις όρους, δεσμεύσεις ή περιορισμούς απολύτως απαραίτητους προς το συμφέρον της δημοσίας ασφαλείας ή της δημοσίας υγείας ή των δημοσίων ηθών ή της πολεοδομίας ή της αναπτύξεως και χρησιμοποίησεως οιασδήποτε ιδιοκτησίας προς προαγωγήν της δημοσίας ωφελείας ή προς προστασίαν των δικαιωμάτων τρίτων.

Διά πάντα τοιούτον όρον, δέσμευσιν ή περιορισμόν, όστις μειώνει ουσιαδώς την οικονομικήν αξίαν της τοιαύτης ιδιοκτησίας, δέον να καταβάλληται το ταχύτερον δικαία αποζημίωσις, καθοριζομένη, εν περιπτώσει διαφωνίας, υπό πολιτικού δικαστηρίου.»

Η σύνταξη ως αποτελούσα ιδιοκτησιακό δικαίωμα τυγχάνει συνταγματικής προστασίας. Η υπόθεση Παύλου ν. Δημοκρατίας ([2009](#)) 3 Α.Α.Δ. 584, επιβεβαίωσε και παλαιότερη νομολογία επί τούτου. Αναλόγου νομολογιακής επιβεβαίωσης, ως προς την ανάγκη για

προστασία του εν λόγω δικαιώματος, αντικρίζουμε και στις υποθέσεις του ΕΔΑΔ. Στην υπόθεση STEC and other v. United Kingdom - 65731/2001/(2005) ECHR 924/06 (July 2005) κρίθηκε ότι, ωφελήματα κοινωνικής ασφάλισης (social security benefits) είτε αυτά πηγάζουν από εισφορές του δικαιούχου είτε του κράτους, αποτελούν ιδιοκτησία (possession) εν τη εννοία του Άρθρου 1 του Πρωτοκόλλου Αρ.1. Βλ. επίσης Stummer v. Austria 37452/02, ημερ. 7 Ιουλίου 2011. Ταυτοχρόνως στην υπόθεση Kjartan Asmundsson v. Iceland 60669/00 ημερ. 30 Μαρτίου 2005 επιβεβαιώθηκε η παρεχόμενη προστασία του δικαιώματος της ιδιοκτησίας, που καλύπτει την απρόσκοπτη απόλαυση της. Υπάρχει και η δυνατότητα στέρησης της, κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις, αλλά αναγνωρίζεται στα κράτη η δυνατότητα ελέγχου της χρήσης της εν λόγω περιουσίας για λόγους δημοσίου συμφέροντος. Σημειώθηκε περαιτέρω ότι ένα όφελος, εν τη πιο πάνω εννοία, εξετάζεται αν αποτελεί ιδιοκτησία, στη βάση του εθνικού δικαίου. Σχετική είναι η υπόθεση Pressos Compania Naviera SA and others v. Belgium (1995) 21 EHRR 301.

Το εθνικό, εν προκειμένω, δίκαιο έχει εντάξει τη σύνταξη ως ιδιοκτησία εντός της εμβέλειας του Άρθρου 23 του Συντάγματος, όπως νομολογιακά αποφασίστηκε.

Όπως έχουμε σημειώσει πιο πάνω, το δικαίωμα ιδιοκτησίας προστατεύεται και από το Άρθρο 1 του Πρωτοκόλλου Αρ.1 της ΕΣΔΑΔ. Επίσης το εν λόγω δικαίωμα τυγχάνει προστασίας και από το άρθρο 17 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, (ο «Χάρτης»), το οποίο προνοεί:

«Άρθρο 17

Δικαίωμα ιδιοκτησίας

1. Κάθε πρόσωπο δικαιούται να είναι κύριος των νομίμως κτηθέντων αγαθών του, να τα χρησιμοποιεί, να τα διαθέτει και να τα κληροδοτεί. Κανείς δεν μπορεί να στερείται την ιδιοκτησία του, παρά μόνον για λόγους δημόσιας ωφέλειας, στις περιπτώσεις και υπό τις

προϋποθέσεις που προβλέπονται στο νόμο και έναντι δίκαιης και έγκαιρης αποζημίωσης για την απώλειά της. Η χρήση των αγαθών μπορεί να υπόκειται σε περιορισμούς από το νόμο, εφόσον αυτό είναι αναγκαίο προς το γενικό συμφέρον.

2. Η διανοητική ιδιοκτησία προστατεύεται.»

Το δε Άρθρο 52(3) του Χάρτη ορίζει:

«3. Στο βαθμό που ο παρών χάρτης περιλαμβάνει δικαιώματα τα οποία διασφαλίζονται στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, η έννοια και η εμβέλεια τους είναι ίδιες με εκείνες που τους αποδίδει η εν λόγω Σύμβαση. Η διάταξη αυτή δεν εμποδίζει το δίκαιο της Ένωσης να παρέχει ευρύτερη προστασία».

Με βάση το πιο πάνω άρθρο και την εμβέλεια των αποφάσεων του ΕΔΑΔ, οι οποίες δεσμεύουν τα εθνικά δικαστήρια, καθοδήγηση μπορεί να αντληθεί από τις αποφάσεις του Δικαστηρίου του Στρασβούργου, σχετικώς με την ερμηνεία του όρου «να στερηθεί» «be deprived», όπως απαντάται στο εν λόγω Πρωτόκολλο Αρ.1.

Στο σύγγραμμα των Harris, O'Boyle & Warbrick "The law of European Convention on Human Rights", 2^η έκδοση, σελ.677 αναφέρεται:

"What is a deprivation?"

For there to have been a deprivation of property, the applicant must, of course demonstrate that he or she had title to it. In principle, there will be a deprivation of property only where all the legal rights of the owner are extinguished by operation of law or by the exercise of a legal power to the same effect.»

«Τι είναι η στέρηση;

Για να προκύψει στέρηση ιδιοκτησίας ο αιτητής πρέπει, βεβαίως να καταδείξει ότι αυτός ή αυτή είχε τίτλο επί της ιδιοκτησίας. Ως θέμα αρχής, θα επισυμβεί στέρηση ιδιοκτησίας μόνο όπου όλα τα νόμιμα δικαιώματα του ιδιοκτήτη εξαλείφονται δυνάμει της εφαρμογής ενός νόμου ή μέσα από την άσκηση εξουσίας που παρέχεται από το Νόμο προς την ίδια κατεύθυνση.»

Σύμφωνα δε με τους ευπαιδευτους συγγραφείς η αρχή του όρου "extinguish"

(«εξάλειψη ή κατάργηση») έχει τεθεί στην υπόθεση *Pressos Compania Naviera v. Belgium*, (άνω), στην οποία το ΕΔΑΔ διαπίστωσε ότι δεν είχε λάβει χώραν στέρηση ιδιοκτησίας κατά παράβαση του Άρθρου 1 του Πρωτοκόλλου Αρ.1.

Τα γεγονότα της υπόθεσης *Pressos Compania Naviera S.A.* (ανωτέρω) έχουν ως εξής: Με θεσπισθέντα, το 1988, νόμο, το κράτος του Βελγίου και άλλοι οργανωτές πιλοτικών υπηρεσιών απαλλάχθηκαν από τυχόν ευθύνη, για αμελείς πράξεις από τις οποίες θα μπορούσαν να βρεθούν υπόλογοι. Η συγκεκριμένη νομοθεσία είχε ως αποτέλεσμα την επέμβαση στην άσκηση δικαιωμάτων που πήγαζαν από αξιώσεις για αποζημιώσεις, οι οποίες θα μπορούσαν να διεκδικηθούν δυνάμει του εθνικού δικαίου μέχρι σ'εκείνο το σημείο, και συνακόλουθα επέμβαση στο δικαίωμα ιδιοκτησίας.

Το σκεπτικό της υπόθεσης που βρίσκεται στην παραγρ.39 έχει ως εξής σε μετάφραση:

«Στην παρούσα υπόθεση ο Νόμος του 1988 πολύ απλά εξάλειψε με αναδρομική ισχύ, που πηγαίνει πίσω 30 χρόνια και χωρίς αποζημιώσεις, τις, αξιώσεις για πολύ ψηλές αποζημιώσεις στις οποίες τα θύματα πιλοτικών ατυχημάτων θα μπορούσαν να διεκδικήσουν κατά του βελγικού κράτους ή κατά των εμπλεκομένων ιδιωτικών εταιρειών, και σε κάποιες περιπτώσεις σε διαδικασίες που βρίσκοντο ήδη σε εκκρεμοδικία.»

Το ίδιο σκεπτικό υιοθετήθηκε και στην υπόθεση *Pressos Compania Naviere S.A.*

a.o. v. Belgium (Applic.No. 17849/91, 3 July 1997, para.2).

Σχετική επίσης είναι η απόφαση του ΕΔΑΔ στην υπόθεση *Air Canada v. The United Kingdom*, (Series A, No.316-A), (1993), όπου οι αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου, δυνάμει των διατάξεων του περί *Customs and Excise Act*, είχαν προχωρήσει σε κατάσχεση ενός εκ των αεροσκαφών των αιτητών. Η άσκηση ενός τέτοιου μέτρου ήταν επιτρεπτή

καθότι είχαν βρεθεί στο αεροσκάφος μεγάλες ποσότητες ναρκωτικών. Οι αιτητές ανέκτησαν το αεροσκάφος, την ίδια ημέρα, καταβάλλοντας πρόστιμο. Στη συνέχεια με αγωγή που κίνησαν, ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων, διεκδίκησαν την έκδοση απόφασης ότι, το αεροσκάφος δεν μπορούσε να αποτελέσει αντικείμενο κατάσχεσης.

Η Επιτροπή και το ΕΔΑΔ απέρριψαν την προσφυγή. Η βρετανική κυβέρνηση πρόβαλε, ενώπιον της Επιτροπής, ότι δεν επρόκειτο περί περιπτώσεως στέρησης ιδιοκτησίας καθότι δεν είχε λάβει χώρα μεταβίβαση της ιδιοκτησίας του αεροσκάφους. Η κατάσχεση και η αξίωση για πληρωμή συγκεκριμένου ποσού, για την επιστροφή του αεροσκάφους, έπρεπε να ιδωθούν ως μέρος του δικαιώματος για τον έλεγχο της χρήσης ενός αεροσκάφους, το οποίο είχε χρησιμοποιηθεί για την εισαγωγή απαγορευμένων φαρμάκων. Η πιο πάνω εισήγηση της κυβέρνησης έγινε αποδεκτή τόσο από την Επιτροπή όσο και από το ΕΔΑΔ και αναφέρεται σε μετάφραση:

«Η κατάσχεση του αεροσκάφους αποτέλεσε έναν προσωρινό περιορισμό στη χρήση του και δεν οδήγησε στη μεταβίβαση της περιουσίας .. η απόφαση του Court of Appeal που απήγγειλε τη δήμευση του περιουσιακού αγαθού δεν είχε ως αποτέλεσμα να στερήσει την Air Canada από την περιουσία καθώς είχε καταβληθεί το απαιτούμενο ποσό για την ανάκτηση του αεροσκάφους ...

Επιπλέον η νομοθεσία αφήνει να φανεί ότι η ανάκτηση του σκάφους υπό τον όρο της καταβολής χρηματικού ποσού συνιστούσε στην πραγματικότητα ένα μέτρο που είχε ληφθεί κατά την εφαρμογή μιας πολιτικής που στόχευε να εμποδίσει τα αεροσκάφη να εισάγουν στο Ηνωμένο Βασίλειο εκτός των άλλων και απαγορευμένα ναρκωτικά, ως τέτοια, ανήκε στην ρύθμιση της χρήσης της περιουσίας.»

Από την πιο πάνω νομολογία προκύπτει ότι η προσωρινή στέρηση, που δεν οδηγεί σε οριστική απώλεια ή εξάλειψη, και δη στέρηση κατ'εφαρμογήν μιας πολιτικής δεν παραβιάζει το Άρθρο 1 του Πρωτοκόλλου Αρ. 1.

Το κρίσιμο συνεπώς ερώτημα που εγείρεται είναι αν με βάση την παράγραφο (β) του Άρθρου 3 του Νόμου, μπορεί να συναχθεί το συμπέρασμα ότι η σύνταξη που λαμβάνουν οι Αξιωματούχοι οδηγείται σε κατάργηση ή εξάλειψη έχοντας ως παράμετρο την εξαφάνιση του πυρήνα του δικαιώματος.

Η συγκεκριμένη παράγραφος του εν λόγω άρθρου προνοεί:

3(β) Ανεξάρτητα από τις διατάξεις της παραγράφου (α), σε περίπτωση που αξιωματούχος ή συνταξιούχος ανέλαβε ή αναλαμβάνει οποιοδήποτε λειτούργημα ή αξίωμα ή θέση, η σύνταξη που θα καταβάλλεται ή καταβάλλεται σ'αυτούς αναστέλλεται για όσο χρόνο διαρκεί η θητεία ή υπηρεσία του στο λειτούργημα ή αξίωμα ή θέση:

Νοείται ότι, σε περίπτωση που ο μηνιαίος μισθός ή αντιμισθία, ή αποζημίωση ή χορηγία, είναι χαμηλότερος της μηνιαίας σύνταξης κατά την ημερομηνία της αφυπηρέτησής του, καταβάλλεται σ'αυτόν τόσο μέρος της σύνταξης το οποίο προστιθέμενο στο μισθό, τον εξισώνει με το ποσό της μηνιαίας σύνταξης:

Νοείται περαιτέρω ότι η καταβολή της σύνταξης επαναρχίζει μετά τον τερματισμό της θητείας ή υπηρεσίας του, σύμφωνα με τις διατάξεις του οικείου νόμου, στο ύψος που αυτή θα ευρίσκετο αν δεν είχε ανασταλεί.»

Προτού απαντηθεί το συγκεκριμένο ερώτημα θεωρούμε αναγκαίο να σημειώσουμε κάποιες αναγκαίες παραμέτρους που αναφέρονται:

(α) Το υπαρκτό πρόβλημα της ακατάστατης και μη ικανοποιητικής, τουλάχιστον δημοσιονομικής ρύθμισης του τρόπου καταβολής συντάξεων και λοιπών πληρωμών προς τους συνταξιούχους και παραλλήλως αξιωματούχους, ήτοι της καταβολής από το δημόσιο ταμείο, προς τους αιτητές, συντάξεως και παραλλήλως μισθού ή αντιμισθίας στο ίδιο άτομο, όπως φαίνεται στα πρακτικά της Βουλής.

Όπως καθορίζει η νομολογία του ΕΔΑΔ, η όποια επέμβαση στην ελεύθερη και απρόσκοπτη απόλαυση της ιδιοκτησίας μπορεί να γίνει μόνο όταν εξυπηρετεί ένα νόμιμο κοινό ή γενικό

συμφέρον. Η έννοια του δημοσίου συμφέροντος είναι ευρεία και εξαρτάται από το κοινωνικό στόχο που επιδιώκεται με τη θεσπισθείσα νομοθεσία, περιλαμβανομένης τόσο της οικονομικής επιβίωσης του κράτους όσο και της κοινωνικής δικαιοσύνης. Βλ. *Wieczoneb v. Poland* (18176/05) ημερ. 8

Δεκεμβρίου 2009 και *Lakicevic and others v. Montenegro και Serbia Appl N.27458/06, and others* ημερ. 13 Δεκεμβρίου 2011.

β) Η προσφερόμενη δυνατότητα του κράτους να προβαίνει σε ενέργειες που τείνουν να βελτιώσουν τη δημοσιονομική πολιτική. Όπως σημειώσαμε το θέμα αυτό έχει αποφασιστεί στην απόφαση της Ολομέλειας Υπ. Αρ. 1480/2011 *Χαραλάμπους κ.ά. v. Δημοκρατίας*, ημερ. 11 Ιουνίου 2014.

Στην υπόθεση *Δικηγορικός Σύλλογος Αθηνών κ.ά. v. Υπουργού Οικονομικών (Ολομέλεια Στ.Ε.)*, Υπ. Αρ.668/2012, ημερ. 20 Φεβρουαρίου 2012, αποφασίστηκε, μεταξύ άλλων ότι, η επέμβαση στην περιουσία, που επιβάλλεται με νόμο, πρέπει να είναι πρόσφορη και αναγκαία για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού. Στην υπό εξέταση υπόθεση η εξασφάλιση της βιωσιμότητας κοινωνικοασφαλιστικών οργανισμών, ήταν το ζητούμενο.

γ) Η καταβαλλόμενη προς τους συνταξιούχους του δημοσίου σύνταξη δεν ήταν αντικείμενο δικής τους συνεισφοράς παρά μόνο του κράτους.

Το δεδομένο αυτό αποτέλεσε τη βάση επί της οποίας στηρίχθηκε η απόρριψη του παραπόνου του αιτητή στην υπόθεση *Λαούτας v. Δημοκρατίας* [\(2001\) 3\(A\) A.A.Δ. 40](#), επειδή με την έναρξη της καταβολής σ' αυτόν της αναλογικής του σύνταξης, το ισάξιο ποσό αφαιρέθηκε από την κυβερνητική του σύνταξη. Η μείωση χαρακτηρίστηκε ως υπαγόμενη στους περιορισμούς της ιδιοκτησίας που επιτρέπονται με βάση την παράγραφο 3 του Άρ.23

του Συντάγματος. Με το ίδιο σκεπτικό αποφασίστηκε και η υπόθεση Παύλου ν. Δημοκρατίας (ανωτέρω).

(δ) Οι αιτητές δικαιούνται σε καταβολή σύνταξης, όπως τούτο ρυθμίζεται από τον περί Συντάξεων Νόμο του 1997 (Ν.97(Ι)/97), για τους εργαζόμενους στο δημόσιο τομέα. Δεν δικαιούνται όμως σε καταβολή συγκεκριμένου ποσού. Το ζήτημα αυτό αποφασίστηκε στην υπόθεση του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών (κ.ά.) ανωτέρω. Στην υπόθεση Kjantan Asmudsson (ανωτέρω) θεωρήθηκε ότι, και σε περιπτώσεις οφελγημάτων προερχομένων από την καταβολή εισφορών, το Αρ.1 του Πρωτοκόλλου 1 δεν ερμηνεύεται ότι ο εν λόγω συνεισφορέας δικαιούται σε καταβολή συγκεκριμένου ποσού.

(ε) Υπάρχει μείωση του ποσού της καταβληθείσας σύνταξης δεν υπάρχει ολοκληρωτική αφαίρεση ή εξάλειψη.

Δεν τίθεται ούτε θέμα παράβασης της αρχής της αναλογικότητας επί του προκειμένου. Η εξάλειψη που οδηγεί σε οριστική απώλεια του πυρήνα του δικαιώματος σε σύνταξη θα ήταν το ζητούμενο, κάτι που στην προκείμενη περίπτωση δεν ισχύει.

Μια απόφαση που μας απασχόλησε επί του προκειμένου είναι η Lakicevik and others ν. Serbia and Montenegro (ανωτέρω), όπου οι αιτητές ήταν δικηγόροι που αφυπηρέτησαν. Το ποσό των ωφελγημάτων τους καθορίστηκε από το Ασφαλιστικό Ταμείο Συντάξεων και Αναπηρίας. Η απόφαση του εν λόγω ταμείου επέτρεπε στους αιτητές να εργάζονται μερικώς (on a part time basis). Το 2004, θεσπίστηκε μια καινούργια νομοθεσία με την οποία η καταβολή σύνταξης θα αναστέλλετο σε περίπτωση που ο συνταξιούχος θα εξακολουθούσε να εργάζεται. Με βάση την πιο πάνω νομοθεσία η καταβολή σύνταξης

σταμάτησε και το Ταμείο ζήτησε την επιστροφή των ήδη πληρωθέντων. Το ΕΔΑΔ, ναί μεν επανέλαβε την ευρεία δυνατότητα του κράτους να ρυθμίζει τα της καταβολής κοινωνικών παροχών, αλλά τόνισε ότι οι αλλαγές στις παροχές δεν πρέπει να επιβάλλουν δυσανάλογο βάρος στους πολίτες. Οι συγκεκριμένοι αιτητές εργάζονταν μετά από την απόφαση του εν λόγω ασφαλιστικού ταμείου και έχοντας υπόψη ότι η σύνταξη αναλογούσε σ' ένα σημαντικό ποσοστό του μηνιαίου εισοδήματος των αιτητών, το γεγονός ότι η καταβολή σύνταξης κρίθηκε ότι ήταν δυσανάλογο βάρος και τερματίστηκε ολοσχερώς χωρίς μια μεταβατική περίοδο, και αποφασίστηκε ότι υπήρξε παραβίαση του δικαιώματος ιδιοκτησίας σύμφωνα με το Αρ.1 του

Πρωτοκόλλου 1 της ΕΣΔΑ.

Η διαφοροποίηση στην υπό κρίση υπόθεση είναι πρόδηλη. Δεν υπάρχει ολοκληρωτικός τερματισμός της καταβολής της σύνταξης, ούτε ζητήθηκε η επιστροφή χρημάτων από τους αιτητές. Το βάρος που εναποτέθηκε στους ώμους των αιτητών δεν είναι δυσανάλογο έχοντας υπόψη την πρόνοια περί διατηρήσεως του ύψους της καταβληθείσας σύνταξης.

(στ) Το ποσό της καταβληθείσας σύνταξης παραμένει αυτούσιο αριθμητικώς, έχοντας υπόψη τη συμπλήρωση από το έτερο ποσό που πληρώνεται από τη νέα εργοδότηση, όπως προβλέπει η πρώτη επιφύλαξη του εδαφίου (β) του άρθρου 3 του Νόμου.

Μέσα σ' αυτό το πλαίσιο υπάρχει ακόμη μια παράμετρος που πρέπει να εξεταστεί. Όλες οι αιτήσεις ακυρώσεως δεν έχουν το ίδιο πραγματικό υπόβαθρο. Και τούτο εδράζεται στο χρόνο που άρχισε η μείωση της καταβληθείσας σύνταξης όπως αναλύθηκε πιο πάνω. Συγκεκριμένα:

(Α) Η μεγάλη μερίδα των αιτητών οι οποίοι όντας συνταξιούχοι αποδέχτηκαν διορισμό σε θέση ή απέκτησαν αξίωμα πριν τις 6 Μαΐου 2011 και

(Β) Οι αιτητές που αποδέχτηκαν διορισμό ή ανέλαβαν αξίωμα μετά τη θέσπιση του νόμου. Τούτου δοθέντος τεκμαίρεται ότι η ύπαρξη της συγκεκριμένης νομοθεσίας ήταν στη γνώση τους.

Από την ανάγνωση του εν λόγω άρθρου συνάγεται αβίαστα το συμπέρασμα ότι συναρτάται, κατά τρόπο απόλυτο, η αναστολή καταβολής της σύνταξης με την ανάληψη λειτουργήματος ή αξιώματος ή θέσης από τον συνταξιούχο.

Εκκινώντας από τη δεύτερη κατηγορία αιτητών στις προσφυγές 556/2012, 563/2012, 564/2012 και 587/2012, παρατηρούμε ότι αυτοί είχαν εκλεγεί σε δημόσιο αξίωμα το Δεκέμβρη του 2011 και ανέλαβαν καθήκοντα την 1^η

Ιανουαρίου 2012, ήτοι μετά την 6^η Μαΐου 2011 που τέθηκε σε ισχύ ο Νόμος. Τούτου δοθέντος το κρίσιμο ερώτημα είναι αν οι πιο πάνω αιτητές έχουν έρεισμα να παραπονοούνται για την αποκοπή μέρους της σύνταξης τους, όταν ήδη γνώριζαν την ύπαρξη της εν λόγω νομοθετικής ρυθμίσεως. Κατά την άποψη μας η απάντηση είναι αρνητική αφού η επιλογή ήταν δική τους και ελευθέρως την έκαναν. Με την ενέργεια τους αυτή αποποιήθηκαν ουσιαστικώς της συντάξεως τους, ή μέρος αυτής από τη στιγμή που τεκμαίρεται ότι ήταν ενήμεροι των προνοιών του άρθρου 3(β) του Νόμου.

Με γνώμονα τα πιο πάνω δεν μπορούν βάσιμα να παραπονοούνται ότι ο συγκεκριμένος Νόμος έχει εξαλείψει ή περιορίσει το δικαίωμα τους επί της συντάξεως. Η αναστολή της

καταβολής της σύνταξης ήταν το αποτέλεσμα της ανάληψης του λειτουργήματος ή του αξιώματος ή της θέσης. Ήταν η απόρροια των δικών τους ενεργειών. Δεν έχει συνεπώς συντελεστεί «στέρηση ή περιορισμός» επί του δικαιώματος ιδιοκτησίας εν τη εννοία του Άρθρου 23(2) του Συντάγματος. Περαιτέρω, θα ήταν εύλογο να ειπωθεί ότι στην περίπτωση τους η ανάληψη του λειτουργήματος ή του αξιώματος, υπάρχοντος του άρθρου 3(β) του Νόμου σε ισχύ, υπόκειται σε όρο αναστολής της καταβολής της σύνταξης. Έχοντας ως δεδομένο ότι, οι συγκεκριμένοι αιτητές αγνόησαν τον εν λόγω όρο, με την ανάληψη του λειτουργήματος ή του αξιώματος ή της θέσης, δεν μπορεί να προκύπτει θέμα στέρησης ή περιορισμού συγκεκριμένου δικαιώματος. Βοήθεια επί του προκειμένου μπορεί να αντληθεί από τις πιο κάτω υποθέσεις της Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων: Batelaan and J.Huiges v. Netherlands No.10438, Dec. 3.10.84, DR41 p.170 και CC v. France 10443/83 Dec. July 15, 1988, 56 D.R. 20.

Συγκεκριμένα, στην υπόθεση Batelaan and J.Huges v. Netherlands, (ανωτέρω), οι γιατροί, με βάση υφιστάμενη πρόνοια νόμου, είχαν δικαίωμα να χορηγούν στους ασθενείς φάρμακα, εάν στο χώρο άσκησης της ιατρικής τους, δεν υπήρχαν φαρμακοποιοί. Το Μάρτιο του 1980 και ύστερα από την έναρξη της λειτουργίας φαρμακείου στον εν λόγω χώρο, η διοίκηση απέσυρε την άδεια των αιτητών να χορηγούν φάρμακα. Το Συμβούλιο της Επικρατείας απέρριψε την προσφυγή των αιτητών. Στην ενώπιον της Επιτροπής αίτηση τους, πρόβαλαν ότι υπήρχε παραβίαση του άρθρου 1 του Πρωτοκόλλου Αρ.1. Η Επιτροπή απέρριψε την προσφυγή με το πιο κάτω σκεπτικό:

"As regards the question as to whether a licence to conduct certain economic activities could give the licence-holder a right which is protected under Article 1 of Protocol N.1, the Commission considers that the answer will depend inter alia on the question whether the licence can be considered to create for the licenceholder a reasonable and legitimate

expectation as to the lasting nature of the licence and as to the possibility to continue to draw benefits from the licenced activity.

In the present case it is recalled that the applicants' licences for dispensing medicines from their practices, although granted for an indefinite period, were subject to revocation if the reason for granting them - the interest of medicine supply - were to cease to exist. The Commission notes that the withdrawal of their licences was effected because the legal conditions for termination of the licences were fulfilled by the establishment of a dispensing chemist. Therefore the licences were no longer needed in the general interest.

In these circumstances, the Commission considers that the withdrawal of the licences in accordance with the applicable law did not affect any property right protected under Article I of Protocol No.1."

Και η υπόθεση C.C. v. France (ανωτέρω) στηρίχτηκε στο ίδιο σκεπτικό.

Αναφορικά με την πρώτη κατηγορία αιτητών, που ουσιαστικώς η συγκεκριμένη νομοθεσία «επενέβη» σε μια υφιστάμενη κατάσταση πραγμάτων, ήτοι της καταβολής της σύνταξης του δημοσίου και της πληρωμής του μισθού ή αντιμισθίας προερχομένης από διορισμό στη νέα θέση και αμφότερες οι πληρωμές εγίνοντο από το δημόσιο ταμείο, θεωρούμε ότι, ο κάθε αιτητής, κατά το χρόνο θέσπισης του συγκεκριμένου άρθρου είχε την ευχέρεια ή την επιλογή να παραιτηθεί από το λειτούργημα ή το αξίωμα ή τη θέση που κατείχε, οπότε, δεν θα προέκυπτε θέμα αναστολής της καταβολής της σύνταξης του. Η δεύτερη επιφύλαξη του εδαφίου (β) του άρθρου 3 του Νόμου, έχει εναποθέσει τη συνέχιση της καταβολής της σύνταξης στην απόλυτη εξουσία του αξιωματούχου ή του συνταξιούχου.

Δεν μπορεί κατά συνέπεια, σε τέτοια περίπτωση, να λεχθεί ότι ο νόμος έχει εξαλείψει (has extinguished) τη σύνταξη. Προσθέτως επί τούτου, η εν λόγω επέμβαση δεν είχε αναδρομική ισχύ. Αναφερόταν στο μέλλον και εναπόθετε την επιλογή στον αξιωματούχο ή συνταξιούχο να τη διαμορφώσει αναλόγως. Ο όρος «στέρηση» του Άρθρου 23(2) του Συντάγματος

πρέπει να τύχει αναλόγου ερμηνείας. Με το επίμαχο 3(β) του Νόμου δεν έχει επιβληθεί «εξάλειψη» οποιουδήποτε δικαιώματος. Συνεπώς δεν συντελείται «στέρηση» εν τη εννοία του Άρθρου 23(2) του Συντάγματος.

Για τους ίδιους λόγους θα θεωρούσαμε ότι, δεν έχει συντελεστεί ούτε οποιοσδήποτε «περιορισμός» του εν λόγω δικαιώματος από τη στιγμή που, έκαστος των Αξιωματούχων ή συνταξιούχων, παρέμεινε ελεύθερος να συνεχίσει να απολαμβάνει τη σύνταξη του, σε περίπτωση που θα επιθυμούσε να παραιτηθεί από τη θέση ή το λειτούργημα του.

Κατ' αναλογία προς το σκεπτικό της απόφασης *Air Canada v. The United Kingdom* (άνω), θα μπορούσε να λεχθεί ότι στην υπό εξέταση περίπτωση η αναστολή καταβολής της σύνταξης αποτελεί ένα προσωρινό περιορισμό ο οποίος διαρκεί όσο και η εργοδότηση στο λειτούργημα ή τη θέση. Επίσης, η αναστολή της καταβολής της σύνταξης αφορούσε το μέλλον και ενόσω διαρκούσε η καταβολή αμοιβής, συνιστούσε ένα μέτρο που είχε ληφθεί με στόχο την εφαρμογή μιας πολιτικής που αποσκοπούσε στην αναχαίτιση και παρεμπόδιση της επέκτασης του κρατικού μισθολογίου, εδραζόμενο στην πιο πάνω αναλυθείσα νομολογία.

Συναφώς είμαστε της γνώμης ότι δεν έχει σημειωθεί «στέρηση ή περιορισμός» του δικαιώματος όπως αυτό αναλύεται στο Άρθρο 23(2) του Συντάγματος.

Στην υπόθεση *Board of Registration of Architects and Civil Engineers v. Kyriakides* ([1966](#)) [3 C.L.R. 640](#), στη σελίδα 645 τονίστηκε ότι η ενασχόληση του Δικαστηρίου με συνταγματικά θέματα πρέπει να γίνεται μόνο στις περιπτώσεις όπου είναι απολύτως αναγκαίο, με στόχο την επίλυση συγκεκριμένου θέματος που αναφέρεται. Το Δικαστήριο

δεν πρέπει να αποφασίζει για θέματα αυτής της υφής in abstractum. Η ίδια αρχή επαναλαμβάνεται και στο βιβλίο του Henry

Rottschaefer on Constitutional Law (1939), όπου τονίζεται ότι τα Δικαστήρια δεν επιλύουν συνταγματικά ζητήματα εάν μια υπόθεση μπορεί να αποφασιστεί πάνω σε οποιονδήποτε άλλο λόγο. (Βλ. επίσης Pressos Compania Naviero (Appl.No.17849/91), (ανωτέρω), του 1997, όπου στην παρ.13 αναφέρεται:

"It is not the Court's task to rule in abstracto on the constitutionality of the provisions of a bill with the convention".

Επομένως από τη στιγμή που το θέμα έχει κριθεί με την ανάλυση που έγινε πιο πάνω, θεωρούμε ότι δεν παρίσταται ανάγκη ενασχόλησης με τη συνταγματικότητα του άρθρου 3(β) του Νόμου.

Προβλήθηκε περαιτέρω από ορισμένους αιτητές ότι, η αναστολή πληρωμής της σύνταξης, έρχεται σε αντίθεση με το Αρ.28 του Συντάγματος, επιφέροντας ανισότητα στον τρόπο αντιμετώπισης των αιτητών, προς άλλους αξιωματούχους. Είναι βασική προϋπόθεση εξέτασης των παραμέτρων εφαρμογής της αρχής της ισότητας, η ταυτότητα πραγματικών δεδομένων και συνθηκών ώστε να ενυπάρχει ομοιότητα στην αντιμετώπιση των υποκειμένων του νόμου (βλ. Republic v.

Arflakian, [\(1972\) 3 C.L.R. 294](#). Δεν είχαν τεθεί ενώπιον μας οποιαδήποτε στοιχεία που να στοιχειοθετούν τέτοιο θέμα. Το ζήτημα είχε παραμείνει στη θεωρητική του προσέγγιση, ιδιαιτέρως όταν η σύγκριση τέθηκε για την εργοδότηση στο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα. Η διάσταση επί του προκειμένου είναι περισσότερο από εμφανής. Συναφώς δεν θα μας απασχολήσει το θέμα περαιτέρω.

Με γνώμονα τα πιο πάνω θα προχωρούσαμε σε απόρριψη των προσφυγών.

Κ. Παμπαλλής, Δ.

Α. Πασχαλίδης, Δ.

Μ. Χριστοδούλου, Δ.

---

cylaw.org: Από το ΚΙΝΟΠ/CyLii για τον [Παγκύπριο Δικηγορικό Σύλλογο](#)